

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง "บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยคำนึงถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ บทบาทของผู้ปกครองและสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุที่จะปลูกฝังให้แก่เด็ก เพื่อจะได้เป็นแนวคิดแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ให้ตระหนักถึงความสำคัญของสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ รวมทั้งบทบาทของตนในการปลูกฝังให้แก่เด็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเอง เกี่ยวกับการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทเกี่ยวกับการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ระหว่างผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีบทบาทตามการรับรู้ของตนเองเกี่ยวกับการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน คือ สุ่มเขตที่ตั้งโรงเรียน สุ่มตัวอย่างโรงเรียน สุ่มตัวอย่างห้องเรียนและสุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยในแต่ละขั้นตอนใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา ได้จำนวนนักเรียน 1,440 คน แล้วสำรวจระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่สุ่มได้ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีการศึกษาแบ่งได้

3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา จากนั้นสุ่มตัวอย่างประชากร ผู้ปกครองมาระดับการศึกษาละ 102 คน จะได้จำนวนทั้งสิ้น 306 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทในการปลูกฝัง สุนิย์ค่านิยมการป้องกันอุบัติเหตุ ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 65 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ในด้านความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของสำนวนภาษาที่ใช้ แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครที่ไม่ได้เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 60 คน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 20 คน ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา จำนวนระดับละ 20 คน ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปแก่นักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีดังนี้

3.1 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 102 คน ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.2 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาขึ้นไป จำนวน 204 คน ใช้วิธีแจกแบบสอบถามไปแก่นักเรียน โดยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล และวิธีการตอบแบบสอบถามแก่นักเรียนด้วย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้น คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างบทบาทของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หากพบว่ามีความแตกต่างกัน จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของทูกี (Tukey)

4.3 นำแบบสอบถามบางข้อที่ผู้ปกครองไม่ได้ปฏิบัติและข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาในการปลูกฝังสุนิย์ค่านการป้องกันอุบัติเหตุ มาคำนวณหาการร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 51.96 เป็นบิดาของนักเรียน และร้อยละ 4.90 เป็นญาติของนักเรียน ผู้ปกครองที่เด็กในความดูแลเคยประสบอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.14 เป็นผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 90.20 เป็นผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา และส่วนน้อยร้อยละ 84.31 เป็นผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองที่เคยปฏิบัติในการปลูกฝังสุนิย์ค่านการป้องกันอุบัติเหตุ เมื่อศึกษารวมทั้ง 3 บทบาท โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา รับรู้ตนเองว่า ปฏิบัติบทบาทในการปลูกฝังสุนิย์ค่านการป้องกันอุบัติเหตุทั้ง 3 บทบาท อยู่ในระดับทำเป็นประจำ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา ปฏิบัติบทบาททั้ง 3 บทบาท อยู่ในระดับทำบางครั้ง รายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทแต่ละบทบาทมีดังนี้ คือ

2.1 บทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน

โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่ม รับรู้ตนเองว่าปฏิบัติบทบาทการปลูกฝังสุนิย์ค่านการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน อยู่ในระดับทำบางครั้ง และเมื่อศึกษารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทที่ผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับทำเป็นประจำ ตรงกันทั้ง 3 กลุ่ม คือ ข้อ 24 เป็นเรื่อง ตักเตือนเด็กให้รู้วามบริเวณที่มีการก่อสร้าง ริมแม่น้ำ ริมถนนเป็นสถานที่ที่ไม่ปลอดภัยสำหรับการวิ่งเล่น

2.2 บทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดี

โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา รับรู้ตนเองว่า ปฏิบัติบทบาทการปลูกฝังคุณลักษณะด้านการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับเป็นประจำ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา มีการปฏิบัติในระดับทำบางครั้ง และเมื่อศึกษารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า บทบาทที่ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มปฏิบัติในระดับทำเป็นประจำ คือ

- ข้อ 20 อ่านฉลากเกี่ยวกับวิธีการใช้ ก่อนจะโซ้ยาหรือสารเคมีทุกชนิด
- ข้อ 32 เมื่อยกภาชนะที่ใสของร้อน จะโซ้ผ้าช่วยจับถือ
- ข้อ 33 เก็บกวาดเศษอาหารหรือเมล็ดผลไม้ ให้เรียบร้อยถ้าพบเห็นตกอยู่พิ้นเียน
- ข้อ 36 เลือกลงขันถนนในทางมาลาาย บริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงทางขาม หรือขามบนสะพานลอย
- ข้อ 40 ปิดไฟฟ้าก่อนเขานอน

2.3 บทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา รับรู้ตนเองว่า ปฏิบัติบทบาทการปลูกฝังคุณลักษณะด้านการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย อยู่ในระดับทำเป็นประจำ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา ปฏิบัติในระดับทำบางครั้ง และเมื่อศึกษารายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า ไม่มีข้อใดเลยที่ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มปฏิบัติในระดับทำเป็นประจำ มีรายการบทบาทที่ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มปฏิบัติในระดับทำบางครั้ง คือ

- ข้อ 56 ตรวจสอบขอลับบ้านประตูและหน้าต่างให้อยู่ในสภาพใช้การได้

รายการบทบาทที่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาปฏิบัติในระดับทำเป็นประจำ ตรงกันทั้ง 2 กลุ่ม คือ

- ข้อ 44 จัดวางจานชามภาชนะและเครื่องใช้ในการรับประทานอาหารให้เป็นระเบียบเพื่อสะดวกในการหยิบใช้

ข้อ 45 วางของร้อนไว้บนบริเวณที่ห่างไกลจากมือเด็กเอื้อมจับถึง

ข้อ 46 จัดสถานที่เก็บยาฆ่าแมลง สารเคมีและยาทุกชนิดไว้ในที่ห่างกัน
อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ พบว่า รายการบทบาทที่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา
เพียงกลุ่มเดียว ปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับทำนาน ๆ ครั้ง คือ

ข้อ 59 จัดทำบริเวณที่อยู่ของสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว ไก่ นก
หรือกระต่ายให้เป็นสัดส่วน เมื่อนำสัตว์มาเลี้ยงในบ้าน

3. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ

จากการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทรวมทั้ง 3 บทบาทของ
ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า ผู้ปกครอง
ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติบทบาทในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มี
การปฏิบัติบทบาทมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษาที่ระดับ
ตามนัยสำคัญ .05 และพบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติบทบาทมาก
กว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ระดับตามนัยสำคัญ .05 รายละเอียดในการ
เปรียบเทียบบทบาทแต่ละบทบาทมีดังนี้ คือ

3.1 การเปรียบเทียบบทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน
ของผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มี
การปฏิบัติบทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝนมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
และระดับประถมศึกษา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่บทบาทของผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษาไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2 การเปรียบเทียบบทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดี

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปกครอง ที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา การปฏิบัติบทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดีมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษากับมัธยมศึกษา และระดับมัศึกษากับระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.3 การเปรียบเทียบบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทของผู้ปกครองในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีการปฏิบัติบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมและระดับประถมศึกษา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นอกจากนี้ พบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีการปฏิบัติบทบาทมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ด้วย

4. บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองที่ไม่เคยปฏิบัติในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ รายการบทบาทที่ผู้ปกครองระบุว่าไม่เคยปฏิบัติ พบว่า ผู้ปกครองทั้ง 3 ระดับการศึกษาไม่เคยปฏิบัติรายการบทบาทข้อที่ 7, 10, 13, 22, 29, 37, 39, 46, 56, 59, 63 และ 65 เมื่อศึกษารายละเอียด ปรากฏว่า ในรายการบทบาททั้ง 3 บทบาท ผู้ปกครองที่ไม่เคยปฏิบัติบทบาททั้ง 3 บทบาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาเป็นผู้ปกครองระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษาตามลำดับ ยกเว้นข้อ 15 เรื่องเตือนเด็กให้รู้จักสวมขอบานประตูหรือหน้าต่าง เมื่อเปิดประตูหรือหน้าต่างเท่านั้น ที่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่เคยปฏิบัติมากที่สุด คือ ร้อยละ 24.51 รองลงมาคือ ร้อยละ 20.59 เรื่องชี้แจงให้เด็กทราบเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากการถูกรถชน และน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 2.94 ไม่เคยปฏิบัติบทบาทในข้อ 10 เป็นเรื่องบอกเด็กให้รู้ว่า ขาดยา กระป๋องยาฆ่าแมลงที่ทิ้งแล้วไม่ควรนำมาเล่นหรือใส่สิ่งของ ส่วนข้ออื่น ๆ นั้น ผู้ปกครองร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 21 ไม่เคย

ปฏิทินบทบาท

5. ปัญหาในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ

ผลจากการนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อศึกษาปัญหาในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุด คือ ร้อยละ 65.69 รองลงมา ร้อยละ 36.27 และ 22.55 คือ กลุ่มผู้ปกครองที่มีการศึกษาและระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ตามลำดับ

ลักษณะของปัญหาในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่อง สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่เอื้ออำนวย ส่วนผู้ปกครองที่มีศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่ามัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาดังกล่าวในเรื่อง ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนเด็ก

ในค่านประสมการณ์ความรู้เกี่ยวกับสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ผู้ปกครองระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้ และการได้รับความรู้ส่วนมากมาจากการศึกษาเล่าเรียน รองลงมา คือ การฟังวิทยุหรือชมรายการโทรทัศน์

สำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ความรู้ในเรื่องสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ปรากฏว่า ผู้ปกครองระดับประถมศึกษา เป็นกลุ่มที่ไม่รู้จักมากที่สุด ส่วนผู้ปกครองที่มีศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา เป็นกลุ่มที่รู้จักหน่วยงานมากที่สุด

รายชื่อของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กที่ผู้ปกครองตอบเรียงลำดับตามจำนวนความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ
2. กองตำรวจดับเพลิง
3. หน่วยบรรเทาสาธารณภัย
4. โรงพยาบาล
5. กองตำรวจจราจร

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังสุนทรียะค่านิยมการป้องกันอุบัติเหตุ

1.1 บทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษาและประถมศึกษา รับรู้ตนเองว่า ปฏิบัติบทบาทการปลูกฝังสุนทรียะค่านิยมการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน อยู่ในระดับต่ำบางครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองทุกระดับการศึกษามีบทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝนอยู่แล้ว แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ปฏิบัติบทบาทในฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝนแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติบทบาทในการปลูกฝังสุนทรียะค่านิยมการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่ักเรียนชั้นประถมศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ กฤตยา กฤษฏาวุฒิ (2514 : 152) ซึ่งศึกษาวิจัยการฝึกอบรมเด็กของบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงและต่ำ พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาในระดับต่างกัน นั้น อบรมเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ใฝ่อบรมและฝึกฝนให้ลูกประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ มากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

หากพิจารณาสาเหตุโดยทั่วไปแล้ว อาจจะกล่าวได้ว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงนั้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ "สั่งสอน ฝึกฝน อบรมมนิสัย" แก่เด็กมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำ นอกจากนี้ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงย่อมมีความคาดหวังให้เด็กในปกครองเป็นคนดี มีการประพฤติปฏิบัติตนที่ดี เช่นเดียวกับตนเอง ประกอบกับความรอบรู้ของผู้ปกครองสามารถช่วยแนะแนวทางให้คำแนะนำสั่งสอนการปฏิบัติตนแก่เด็กได้เป็นอย่างดี ในกรณีที่เด็กปฏิบัติตนหรือมีพฤติกรรมไม่ถูกต้อง ผู้ปกครองก็สามารถชี้แจงสั่งสอนเพื่อให้เด็กมีความเข้าใจในการปฏิบัติตนได้

1.2 บทบาทในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดี

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา รับรู้ตนเองว่า ปฏิบัติบทบาทการปลูกฝังสุนทรียะค่านิยมการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับต่ำเป็นประจำ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

และประถมศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับทำบางครั้ง และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษา มีบทบาทในฐานะ เป็นแบบอย่างที่ดีแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีบทบาทในการปลูกฝังสุนนิตยค่านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา มีความเข้าใจในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เนื่องมาจากการได้รับความรู้และประสบการณ์ที่มากกว่า นอกจากนี้ ในสภาพสังคมปัจจุบันผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมมีความสนใจและติดตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไป การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ย่อมทำให้ผู้ที่มีการศึกษาสูงได้เรียนรู้และทราบถึงปัญหาการเกิดอุบัติเหตุ จึงเป็นผลให้ผู้ปกครองเหล่านี้ได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เนื่องจากต้องการให้เด็กได้เรียนรู้และเลียนแบบปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุนน อมรวิวัฒน์ และ ทิศนา แชนมณี (สุโขทัย ชรรมาธิราช สาขาวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย 2526: 181) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด สิ่งที่เด็กเริ่มเลียนแบบ คือ กิริยาท่าทาง ผู้ใหญ่มีการปฏิบัติตนอย่างไร เด็กที่อยู่ใกล้ชิดย่อมได้เรียนรู้และเลียนแบบการกระทำต่าง ๆ นั้นด้วย นอกจากนี้ จากการสรุปผลการวิจัยของ โรเบิร์ต อาร์ ซีเยร์ส (Robert R. Sears 1957: 664) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ได้กล่าวว่า การอบรมดูแลเด็กเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต การอบรมสั่งสอนและการปฏิบัติตนของผู้ปกครองจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบันและการกระทำในอนาคตของเด็กด้วย

ดังนั้น การปฏิบัติบทบาทในฐานะ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก จึงเป็นบทบาทที่สำคัญและสมควรอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองทุกคนควรจะได้กระทำกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เกี่ยวกับสุนนิตยค่านการป้องกันอุบัติเหตุ ซึ่งจะเป็นแนวทางส่งเสริมและช่วยให้เด็กได้เห็นและเลียนแบบการกระทำที่สำนึกต่อความปลอดภัย อันจะเป็นวิถีทางการวางรากฐานพฤติกรรมที่ดีแก่เด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีการประพฤติดินที่ปลอดภัยและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

1.3 บทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา รับรู้ตนเองว่า ปฏิบัติบทบาทการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย อยู่ในระดับทำเป็นประจำ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา ปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับทำบางครั้ง และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ปฏิบัติบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยแตกต่างกับผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติบทบาทในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กวัยชั้นประถมศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นอมฤดี จงพยุหะ และคณะ (2518: 73) พบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาดี ย่อมมีความรู้และความเข้าใจในการจัดเตรียมอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ ให้แก่ลูกได้ดีกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาค่ำ เนื่องจากผู้ปกครองที่มีการศึกษาย่อมจะนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับการดำรงชีวิตประจำวันของตนด้วย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับคำสรุปรายงานของคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2517: 39) ซึ่งกล่าวถึงเรื่องการอบรมดูแลเด็กของผู้ปกครองว่า ผู้ปกครองในชนบทมักจะมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่ได้เรียนต่อในระดับสูงกว่าชั้นประถมศึกษา เพราะวิชาที่เกี่ยวกับการอบรมดูแลเด็กมีสอนในระดับที่สูงกว่าชั้นประถมศึกษา การศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลสำคัญประการหนึ่ง เกี่ยวกับบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ผู้ปกครองจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดเตรียมสภาพที่อยู่ให้เป็นระเบียบและถูกต้อง สิ่งของเครื่องใช้บางชนิดจะต้องมีการจัดวางแยกตำแหน่งให้เป็นที่ชัดเจนเพื่อสะดวกแก่การใช้ปลอดภัย เด็กวัยเรียนเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น กระจุกหรือรันทดลองจับต้องสิ่งของทุกอย่างที่พบเห็น โดยขาดความระมัดระวังหรือไม่ทราบว่าสิ่งใดจะนำภัยอันตรายและความบาดเจ็บมาสู่ตน จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของบิดามารดาผู้ปกครองที่จะต้องคอยสอดส่องดูแลและจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก ให้มีความปลอดภัยเสมอ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เด็กได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีแล้ว ยังจะช่วยปลูกฝังความสำนึกที่ดีต่อการ เป็นผู้รู้จักจัดเตรียมสภาพแวดล้อมปลอดภัยให้แก่ตนเองสำหรับเด็กอีกด้วย

2. บทบาทที่ผู้ปกครองไม่ได้ปฏิบัติเนื่องจากไม่เคยทำ

ผลจากการคำนวณคร่าวๆ พบว่า ในเรื่อง เข้าแถวขึ้นรถโดยสารประจำทาง ตามลำดับก่อนหลัง เป็นบทบาทที่ผู้ปกครองทั้ง 3 ระดับการศึกษาไม่เคยทำมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก สภาพสังคมในปัจจุบัน การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยเป็นเรื่องที่ได้รับ ละเลยและขาดการฝึกปฏิบัติกันอย่างจริงจัง จนเป็นผลสะท้อนให้เกิดละเลยที่จะมีการประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นระเบียบวินัย ดังนั้นในเรื่องนี้ จึงควรจะต้องมีการปลูกฝังให้แก่เด็กให้กระทำจน เป็นนิสัย โดยผู้ใหญ่เป็นผู้กระทำเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ส่วนข้อที่พบว่า เป็นเรื่องเลือกโดย สารประจำทางที่ไม่มีคนห้อยโหนหรือแน่นมาก ได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เพราะหาก สังเกตจากขบวนรถโดยสารประจำทางส่วนมาก จะไม่มีจำนวนเพียงพอในการให้บริการ จำนวนคนมากแต่รถโดยสารมีน้อย การเลือกโดยสารรถที่ไม่มีคนห้อยโหน จนเป็นเรื่องที่ไม่มี ผู้ปกครองจะปฏิบัติได้ แต่อย่างไรก็ดี บางครั้ง การใช้บริการรถประจำทาง จะมีจำนวนผู้คน คับคั่งในเวลาบางช่วง เช่น ตอนสายและตอนเย็น ซึ่งเป็นเวลาที่ผู้คนจะออกไปทำงาน ไป โรงเรียนกันและกลับบ้าน เวลาบางช่วงจึงกล่าวทำให้ผู้คนที่ต้องแย่งกันใช้บริการรถประจำทาง การแก้ไขอาจจะกระทำโดยเลือกเวลาการใช้บริการรถโดยสาร อาทิเช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเวลาการเดินทางไป-กลับให้แตกต่างกัน เพื่อลดปัญหาความแออัดใช้บริการ นอกจากนี้ควรจะ ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเลือกใช้บริการรถโดยสารด้วย ส่วนในข้ออื่น ๆ ถึงแม้ว่าผู้ปกครองจะไม่เคย กระทำ ร้อยละ 3 ถึงร้อยละ 21 ก็ตาม แต่ส่วนใหญ่ยังมีผู้ปกครองกระทำบทบาทนั้นอยู่ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรจะต้องปลูกฝังสุนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุในเรื่องนั้น ๆ กันต่อไป

จากการอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวแล้ว สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลสะท้อนตอบทบทวนในการปลูกฝังสุนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กเรียน ชั้นประถมศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ปฏิบัติบทบาทในการปลูก ฝังสุนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า จำนวนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นกลุ่มจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีเด็กที่อยู่ใน ความดูแลเคยได้รับอุบัติเหตุ ผลดังกล่าวที่พบนั้นอาจจะเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีการศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษายังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนในการปลูกฝัง สุนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กไม่มากพอ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มี

มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ในเรื่องสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุส่วนมากมาจากตัวเด็กเป็นสำคัญ แต่การป้องกันอุบัติเหตุให้แก่อีกก็เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ ดังนั้นถ้าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่อีก อาทิเช่น ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำในชุมชนและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ ได้มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ โดยจัดทำเอกสารเผยแพร่จัดโครงการสัปดาห์แห่งความปลอดภัย การแสดงนิทรรศการหรือการจัดรายการสารคดีความรู้ทางสื่อมวลชน จะเป็นแรงกระตุ้นช่วยให้ผู้ปกครองได้รู้และเข้าใจในการปฏิบัติบทบาทของตนให้เหมาะสมและถูกต้องมากขึ้น ทำนองเดียวกัน ผลแห่งการปฏิบัติบทบาทของผู้ปกครองจะเป็นหนทางนำไปสู่การช่วยแก้ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาให้มีระดับลดลง ทั้งนี้เป็นเสมือนวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันตลอดไป

3. ปัญหาในการปลูกฝังนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีปัญหาในการปลูกฝังนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุที่สำคัญดังนี้

3.1 สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่เอื้ออำนวย

เนื่องจากสภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของสังคมกรุงเทพมหานคร เพิ่มขึ้นด้วยความแออัด บ้านเรือนปลูกอยู่ติดกัน โดยเฉพาะในรายที่เป็นบ้านเช่าจะทำสถานที่ให้เอื้อต่อผลประโยชน์ที่ผู้เป็นเจ้าของของทองการ จนบางครั้งไม่ได้คิดถึงสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสม และเนื่องจากผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี จำเป็นต้องเช่าบ้านอยู่จึงทำให้ปัญหาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจัดสถานที่ให้ปลอดภัยแก่เด็กได้ ฉะนั้นในเรื่องนี้ ควรที่จะได้มีการให้คำแนะนำถึงวิธีการแก้ไขปัญหการจัดสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมตามสภาพที่เป็นอยู่แก่ผู้ปกครอง ก็อาจจะช่วยให้ปัญหาในเรื่องนี้ลดความสำคัญลงได้

3.2 ไม่มีเวลาอบรมดูแลเด็ก

เกี่ยวกับเรื่องนี้ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจ บิดามารดาผู้ปกครองจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างเป็นสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขายและอาชีพรับจ้าง จะต้องออกไปทำงานทั้งวันมีเวลาพบลูกน้อย โอกาสที่จะปฏิบัติบทบาทในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุย่อมกระทำไต่ยาก แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาในเรื่องเวลาไม่ใช่สิ่งที่จะบิ่กั้นการแสดงบทบาทของผู้ปกครองเสมอไป เพราะบางครั้งการออกไปค้าขายหรือทำงานรับจ้าง ผู้ปกครองจะต้องมีช่วงเวลาที่ได้พบลูก แม้จะเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ก็อาจจะทำให้ผู้ปกครองได้อบรมสั่งสอนลูกในการดูแลปฏิบัติตนให้ปลอดภัยได้ การตักเตือนหรือสั่งสอนอบรมที่กระทำขึ้นนั้น จะเป็นการเตือนเด็กให้มีจิตสำนึกต่อความปลอดภัยได้เช่นกัน ซึ่งยังดีกว่าไม่มีการอบรมฝึกฝนเลย

3.3 เด็กไม่เชื่อฟัง

สำหรับปัญหาเรื่องนี้ผู้ปกครองบางท่าน อาจจะไม่มีความรู้ในเรื่องพัฒนาการของเด็กวัยเรียน ทำให้ไม่สามารถจะทำการอบรมสั่งสอนเด็กได้ เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งความอยากรู้อยากเห็นอยากทดลอง มีความกระตือรือร้นอยากจับต้องสิ่งของทุกอย่างที่พบเห็น จนบางครั้ง ผู้ใหญ่ที่ไม่เข้าใจในพัฒนาการของเด็กวัยนี้ จะกล่าวว่า "เด็กพวกนี้ช่างคื้อจริง ๆ" ความจริงแล้ว บิดามารดาผู้ปกครองจะต้องพยายามสอดส่องดูแลทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้แก่เด็ก และคอยอบรมฝึกฝน สั่งสอน โดยใช้วิธีการชี้แนะ ให้คำตักเตือนหรือคอยบอกกล่าวเมื่อเด็กกระทำตนไม่ถูกต้อง ต้องปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ เพราะเด็กวัยนี้ไม่ค่อยจะจดจำเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นเวลานาน ที่สำคัญคือ บิดามารดาผู้ปกครองต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กด้วย

3.4 การขาดความรู้และไม่รู้จักหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ในเรื่องสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ

จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนมากจะเป็นผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อาจจะเนื่องมาจากผู้ปกครองเหล่านี้ มีสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมไม่คิ่ จำเป็นต้องทำมาหากิน ทำให้ขาดความสนใจต่อการแสวงหาความรู้อื่น ๆ ตลอดจนไม่รู้จักหน่วยงานที่มีการ

เผยแพร่ว่ารู้ที่เป็นประโยชน์แก่ตน แนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ควรที่จะให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใ้จัดทำการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ ในเรื่องสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แพร่หลาย โดยอาจจะอาศัยสื่อมวลชนบางแขนง เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุหรือโทรทัศน์ เป็นสื่อให้การเผยแพร่ว่ารู้ นอกจากนี้ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้การอบรมทั้งที่เป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้อย่างเข้าใจในเรื่องสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุแพร่หลายออกไปมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุสำหรับผู้ปกครอง

ชีวิตในอนาคตของเด็กแต่ละคนจะเป็นไปในรูปใด การกระทำจะเป็นไปในที่ถูกต้องหรือไม่อย่างไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ผู้ปกครองที่จะผลักดันไป เพราะฉะนั้นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีจึง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้จะเป็นผลที่เกิดจากการปฏิบัติบทบาทของผู้ปกครองโดยตรงและรวมถึงการคอยติดตามสอบถามความประพฤติของ เมื่ออยู่ในโรงเรียน จากครูประจำชั้นหรือครูคนอื่น ๆ บ้าง เพื่อจะได้ทราบปัญหาของเด็กและหาทางแก้ไขต่อไป สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญเสนอแก่พ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็ก ดังนี้

1. บทบาทการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะ เป็นผู้อบรมและฝึกฝน พ่อแม่ผู้ปกครอง ควรจะมีเวลาให้แก่เด็กในการอบรมสั่งสอน เรื่องการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความสำนึกที่ปลอดภัย โดยอาจจะเป็นการชี้แนะ ตักเตือนหรือบอกกล่าวเมื่อเด็กได้ปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง การใช้เวลาแม่จะเป็นช่วงระยะสั้น ๆ ในแต่ละวันเพื่อการอบรมสั่งสอน จะมีผลต่อการวางรากฐานที่ดีทางพฤติกรรมให้แก่เด็ก จะช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนมากขึ้น

2. บทบาทการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะ เป็นแบบอย่างที่ดี วิทยเด็กเป็นวัยที่ชอบเลียนแบบพฤติกรรมตามผู้ใหญ่ที่ตนใกล้ชิด พ่อแม่ผู้ปกครองที่มีการปฏิบัติตนในเรื่องสุขนิสัยที่ถูกต้อง ย่อมจะเป็นแบบอย่างที่ดีควรแก่การเลียนแบบของเด็ก ดังนั้น ถ้าพ่อแม่ผู้ปกครองต้องการให้เด็กเป็นอย่างไร ก็จะต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้วย เพื่อช่วยให้เด็กได้พบเห็นสิ่งที่ดีงาม โดยอาศัยการฝึกฝน การกระทำที่สม่ำเสมอ ค่อยเป็นค่อยไปจนตกเป็นนิสัย

3. บทบาทการปลูกฝังสุนทรียะค่านการป้องกันอุบัติเหตุในฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

ประสบการณ์ที่ย่อมเป็นบ่อเกิดการเรียนรู้ที่ดีกว่า เช่น เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ย่อมจะนำมาสู่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดจิตสำนึกต่อความปลอดภัยได้ การที่จะให้เด็กมีการเรียนรู้ตามที่กล่าวนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมแก่เด็กด้วย บางครั้งสภาพความเป็นอยู่จะไม่เอื้ออำนวยให้แต่ผู้ปกครองก็สามารถที่จะใช้วิธีการดัดแปลงหรือแต่งเติมให้สภาพภายในบ้าน เป็นสถานที่ที่เด็กมีความมั่นใจและรู้สึกปลอดภัยได้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีและปลอดภัย นอกจากจะเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กแล้ว ยังจะมีผลสะท้อนในการช่วยแก้ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุให้แก่เด็กด้วย

เพื่อให้ได้ผลบรรลุตามที่มุ่งหมายในตัวเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครองควรจะทำบทบาททั้ง 3 บทบาทประกอบกันไป ซึ่งจะเป็นผลดีและประการสำคัญ คือ ควรจะทำอย่างสม่ำเสมอตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการปลูกฝังสุนทรียะค่านการป้องกันอุบัติเหตุสำหรับเด็ก

จากการศึกษาวิจัย พบว่า เด็กวัยเรียนเป็นผู้ประสบอุบัติเหตุมากที่สุด โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในโรงเรียน และผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุดในโรงเรียน คือ ครู โดยหน้าที่แล้วครูจะเป็นผู้รับผิดชอบในการสอนเด็กให้มีความรู้และยังต้องรับผิดชอบในการดูแลสั่งสอนการปฏิบัติตนของนักเรียนอีกด้วย โดยเฉพาะการปฏิบัติในเรื่องสุนทรียะ คึงจะเห็นได้จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (2521: 2) ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่เน้นให้เห็นความสำคัญของเรื่องสุนทรียะค่านการป้องกันอุบัติเหตุ โดยกล่าวถึงสภาพปัญหาและความต้องการในเรื่องนี้คือ ข้อ 18 ต้องการให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ คึงนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการปลูกฝังสุนทรียะค่านการป้องกันอุบัติเหตุแก่ครู คึงนี้

1. ค่านการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมสุนทรียะค่านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็ก ครูควรเน้นให้มีการปฏิบัติจริงด้วย โดยอาจจะจัดทำเป็นโครงการการป้องกันอุบัติเหตุภายในห้องหรือโรงเรียน มีการแสดงนิทรรศการเสนอความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ปลอดภัย นอกจากนี้ควรจะให้มีการบูรณาการการสอนสุนทรียะค่านร่วมกับวิชาอื่น ๆ ให้แก่เด็ก ตลอดจนมีการติดตาม

สอบถามความประพฤติกของเด็กควบคู่กันไป หากกระทำไ้เช่นนี้ เด็กจะเห็นคุณค่าของการรู้จักปฏิบัติตนให้มีจิตสำนึกต่อความปลอดภัยตลอดไป เมื่อเติบโตขึ้นก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขด้วย การกระทำดังกล่าวนี้ครูจึงต้องเป็นผู้มีบทบาทในการอบรมและฝึกฝนอย่างแท้จริง

2. ด้านการปฏิบัติตน ครูเป็นบุคคลใกล้ชิดกับเด็กมาก รองจากพ่อแม่ผู้ปกครอง เด็กจะพบเห็นการกระทำต่าง ๆ จากครูเมื่ออยู่ภายในโรงเรียน ถ้าครูได้ประพฤติตนมีระเบียบวินัย ก็ย่อมจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในกฎเกณฑ์การควบคุมเด็ก ทำให้เด็กได้เรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมที่ถูกต้อง แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าครูสอนให้เด็กต้องปฏิบัติ ขณะเดียวกันตัวครูเองกลับไม่มีวินัย ลักษณะเช่นนี้ ย่อมไม่ก่อให้เกิดความศรัทธา ความเชื่อถือจากเด็ก แบบอย่างที่ดีจากครูจะเป็นแรงส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจและพอใจที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ ที่ครูกำหนดให้

3. ด้านการดูแลและติดตาม เด็กวัยเรียนจะใช้ชีวิตภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นสุข ถ้ามีครูคอยควบคุมดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากการเกิดอุบัติเหตุบางครั้งก็เกิดจากการกระทำของเด็กที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ การคอยดูแลและติดตามพฤติกรรมของเด็กจะทำให้ครูได้เข้าใจถึงปัญหา และสามารถหาทางแก้ไขได้ นอกจากนี้ควรได้มีการติดต่อสื่อสารกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็ก เพื่อขอทราบความประพฤติกการปฏิบัติตนเมื่อเด็กอยู่บ้าน วิธีการเช่นนี้จะช่วยให้ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันในการที่จะปลูกฝังและส่งเสริมการปฏิบัติตน เกี่ยวกับสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กโดยบรรลุดตามที่ต้องการ

แนวเสนอก็คือกล่าวมาข้างต้นนั้น ครูควรจะได้ปฏิบัติควบคู่กันไปเพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีแก่เด็ก ในการที่จะปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุให้สอดคล้องกับบทบาทของผู้ปกครองด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ปฏิบัติบทบาทในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนไม่มากพอ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ และที่สำคัญ คือ ไม่รู้จักหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้ความรู้ใน

เรื่องสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุด้วย ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรที่จะได้ส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของผู้ปกครองให้มากขึ้น โดยอาจจะ จัดทำโครงการวิทยาทาน เชิญวิทยากรมาบรรยาย จัดทำเอกสาร จุลสาร แจกฟรีแก่ ผู้ปกครอง นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่ เด็กที่ผู้ปกครองรู้จัก อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ กองตำรวจ คับเพลิง หน่วยบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล และกองตำรวจจราจร ควรจะได้มีการ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้โดยอาศัยสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ เป็นต้น นอกจากนี้ อาจจะจัดโครงการส่งเสริมการปฏิบัติตนที่ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ด้วยการแสดง นิทรรศการแก่ประชาชน และควรจะได้ส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญ บทบาทของตนในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุแก่เด็กให้แพร่หลายมากขึ้น ความร่วมมือร่วมใจกันของผู้ใหญ่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก จะเป็นหนทางแห่งการวางรากฐาน ชีวิตที่ปลอดภัยให้แก่เด็กตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มีผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามเป็นชายมากกว่าหญิง จึงควรที่จะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างบทบาทของพ่อหรือบทบาทของแม่ เพราะมีงานวิจัยหลายฉบับที่พบว่า พ่อและแม่ มีบทบาทในการอบรมดูแลเด็กต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุของผู้ปกครอง
3. ควรมีการศึกษาถึงบทบาทของครูในการปลูกฝังสุขนิสัยด้านการป้องกันอุบัติเหตุ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย